

ת"פ 1330/07 - מ.י. ו. מחוזית לתכנון ובניה - צפון נגד כמאל זוהיד

בית משפט השלום בעכו

ת"פ 1330-07 מ.י. ו. מחוזית לתכנון ובניה - צפון נ' זוהיד
תיק חיצוני:

בפני	כב' השופטת זהבה (קאודרס) בנר
מאשימה	מ.י. ו. מחוזית לתכנון ובניה - צפון
נגד	
נאשם	כמאל זוהיד

החלטה

לאחר שמיעת הצדדים בדיון, לימוד הנושא ועיון בתגובת ב"כ המאשימה, החלטתי לדחות את בקשתו של ב"כ הנאשם להטלת צו שירות לתועלת הציבור, על פי סעיף 71 לחוק העונשין, חלף הקנס.

אני קובעת כי צו שירות לתועלת הציבור אינו מתאים בנסיבות חומרת העבירה, כפי שהובהרה בהכרעת הדין ובגזר הדין. צו מעין זה נועד לגוון את דרכי הענישה לגבי עבירות שאינן חמורות, כאשר בית המשפט סבור שהעונש הראוי אינו עונש מאסר. יפים לעניין זה הדברים שנאמרו בע"פ 2083/96, נב (3)337, **תמר כתב נ' מדינת ישראל**:

"סעיף 71א לחוק חוקק על סמך הצעה שהוכנה על-ידי הוועדה לדרכי ענישה ולטיפול בעבריו, בראשות השופט ח' כהן. בעקבות ניסיון שנרכש באנגליה המליצה הוועדה להוסיף לדרכי הענישה הקבועות בחוק את השירות לציבור, וזאת כאמצעי טיפולי העשוי לחנך את העבריו, להקנות לו ערכי עבודה ומוסר ובכך להביא לשיקומו. בדברי ההסבר להצעת החוק נכתב כי הסמכות המוצעת נועדה לגוון את דרכי הענישה לגבי עבירות שאינן חמורות כאשר בית-המשפט סבור שהעונש הראוי אינו עונש מאסר (ראו הצעת חוק העונשין (תיקון מס' 8), תשל"ח-1978). ואולם, בחוק עצמו לא הוגדרו העבירות שלגביהן מוסמך בית-המשפט להטיל שירות לציבור עם או בלי הרשעה. בכך הלך המחוקק הישראלי אחר המחוקק האנגלי בהותירו לבית-המשפט שיקול-דעת רחב, ואף הרחיק מן הדגם האנגלי בכך שאיפשר להטיל אמצעי זה ללא הרשעה. כך, בעוד שבאנגליה, Criminal Justice Act, 1972, s.15(1) מתנה הטלת שירות לציבור בהרשעת הנאשם, מאפשר סעיף 71א(ב) לחוק להטיל אמצעי זה ללא הרשעה.

....

תכליתו של סעיף 71א לחוק, כפי שהיא משתקפת גם מן ההיסטוריה החקיקתית שלו, דומה אפוא לתכלית סעיף 1 לפקודת המבחן, המאפשר, כאמור לעיל, להטיל מבחן ללא הרשעה. מטרת שני

אמצעים אלה הינה שיקומית. ואולם, כידוע, שיקומו של נאשם - הגם שהוא מהווה שיקול מהותי שלציבור כולו עניין בו - הינו אך אחד משיקולי הענישה, שאליו מיתוספים שיקולים אחרים הנובעים מאופייה של העבירה.

אכן, ענישתו של נאשם היא אינדיווידואלית, ובית-המשפט בוחן עניינו של כל נאשם ונאשם ואינו קובע את עונשו אך על-פי מהות העבירה. ואולם, מהותה של העבירה, הצורך בהרתעת הרבים, ובעבירות שקורבן אינו הפרט אלא הציבור כולו אף הוקעת מעשי העבירה - בצירוף מדיניות ענישה אחידה ככל האפשר על יסוד שיקולים אלה - כל אלה משמשים כגורמים העלולים לגבור אף על שיקומו של הנאשם."

עבירות התכנון והבניה, בהן הורשע הנאשם, כמפורט בהכרעת הדין ובגזר הדין - עבירות שבהן הנפגע אינו הפרט אלא הציבור, נוכח היותן עבירות החותרות תחת התכנון הנאות של הבניה ושלטון החוק במדינה. בנוסף, מטרת הענישה בעבירות מסוג זה הינה להוות גורם מרתיע עבריינים, מתוך כוונה להפוך את העבירות לבלתי כדאיות מבחינה כלכלית. היינו, כפי שטענה ב"כ המאשימה בתגובתה, ענישה הולמת משמעה שהנאשם יסבול חסרון כיס לפחות בגובה טובת ההנאה שצמחה לו מביצוע העבירות. במקרה דנן, בהטלת קנס משמעותי יש ערך מרתיע ומניעה עתידית לביצוע עבירות דומות בעתיד.

בצדק ציטטה ב"כ המאשימה את ע"פ 1100/91 מדינת ישראל נ' מחמד עלי חסן ג'עפרי, בעניין "הערך המדרבן" שיש דווקא לתשלום הקנס - גם בעניינו - ולא להמירו בכל עבודה או פעולה מצד הנאשם.

כמו-כן, כפי שהובהר בגזר הדין, עיון בפסיקה מעלה כי יש להילחם בעבירות אלה באמצעות ענישה מחמירה, לרבות השתת מאסרים בפועל והטלת קנסות כבדים (ראה עמ' 666-664 לגזר הדין).

במקרה דנן, רק עקב נסיבותיו האישיות של הנאשם, לא ביקשה ב"כ הנאשם מאסר בפועל.

לאור האמור לעיל, גזר הדין נותר על כנו, על כל סעיפיו.

ניתנה היום, ט' חשוון תשע"ה, 02 נובמבר 2014, בהעדר הצדדים.